

Warszawa, dn. 4 listopada 2021 r.

FRPL/186.1/2021/MG

Jarosław Pokoleńczuk
Dyrektor Szpitala Wojewódzkiego
im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży
Aleja Marszałka Józefa Piłsudskiego 11
18-404 Łomża

Szanowny Panie Dyrektorze,

W imieniu Fundacji Rodzić po Ludzku (dalej „Fundacja”) dziękuje za odpowiedź udzieloną przez Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży (dalej „Szpital”) w dniu 18 października 2021 r. Bardzo pozytywną informacją była wiadomość, że rodzące pacjentki same podejmują decyzję odnośnie noszenia maseczek w czasie porodu.

Stanowisko Szpitala w tym zakresie znajduje swoje odzwierciedlenie także w głosach kobiet przekazanych Fundacji: *„Rodziłam 21.10.2021r. w Łomży i przez cały okres porodu, jak i po nim nie musiałam mieć maseczki [...] po porodzie kontakt skóra do skóry. Położne bardzo cierpliwe i pomocne. Opiekę oceniam bardzo dobrze.”* oraz *„Rodziłam 11 października br. Nie musiałam mieć maseczki (nie szczepiłam się w ciąży) na wejściu szybki test. Poród jak i pobyt na oddziale wspominam bardzo dobrze, położne bardzo pomocne.”* Z wielką radością czytam tak pozytywne opinie pacjentek na temat Szpitala i opieki, jaką zostały otoczone przez położne sal porodowych. Jedną z położnych kobieta nazwała nawet swoim „aniołem”!

Na kwiecie tak dobrych ocen pacjentek zwracam się do Pana z wnioskiem o podjęcie działań mających na celu **zagwarantowanie możliwości korzystania z prawa kobiet do obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych** (art. 21 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Dz. U. , dalej „u.p.p.”) **od początku rozpoczęcia akcji porodowej**, a nie jak słyszymy od kobiet wpuszczania osoby towarzyszącej do sali porodowej

od momentu osiągnięcia konkretnego rozwarcia przez rodzącą. Najczęściej pojawia się w opowieściach 4-ty cm rozwarcia, jak w przypadku kobiety, która rodziła w Szpitalu we wrześniu br., która pisze, że „Obecność męża od 4 cm rozwarcia” czy 5-tego cm rozwarcia, jak w przypadku rodzącej w październiku 2021 „Mąż mógł być ze mną dopiero od 5cm rozwarcia”. Kobiety piszą o odczuwaniu dużego stresu, że osoba towarzysząca czeka pod szpitalem, gdy rodząca musi w samotności osiągnąć dany centymetr rozwarcia „Miałam podawaną oksytocynę, ale rozwarcie szło ultra wolno i przez cały czas byłam sama na sali, wijąc się z bólu przez kilkanaście godzin [...]”. Wskazany powyżej art. 21 u.p.p. nie wprowadza żadnych uwarunkowań czasowych, a ograniczenie prawa do obecności osoby bliskiej od wyznaczonego centymetra rozwarcia stanowi w opinii Fundacji naruszenie praw pacjentek.

Dotarła do nas także informacja, że wprowadzony został **obowiązek wykazania negatywnego wyniku testu w kierunku obecności antygenu Covid19 wykonanego na własny koszt osoby towarzyszącej ważnego przez 24 godziny liczone od momentu wymazu**. Z uzyskanej informacji test taki może zostać wykonany na terenie Szpitala w cenie 100 zł. Oznacza to w praktyce, że część rodzących pacjentek zostaje tym samym pozbawianych lub zostaje im bardzo utrudnione korzystanie z prawa do obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Zalecenia konsultantów krajowych w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz w dziedzinie perinatologii w sprawie możliwości odbywania porodów rodzinnych w warunkach stanu epidemii COVID-19 w Polsce, opublikowane w dniu 16 września 2021 r. (ostatnia aktualizacja), w jasny sposób wskazują, iż warunkiem dopuszczenia osoby towarzyszącej do porodu nie jest bycie zaszczepionym czy ozdrowieńcem, jak również wykonywanie testów, a jedynie wypełnienie ankiety epidemiologicznej. Wymóg posiadania aktualnego testu u osoby towarzyszącej widniał we wcześniejszych zaleceniach konsultantów. Po interwencji Fundacji Rodzić po Ludzku, która uznała ten zapis za niezgodny z prawem, zalecenia w połowie zeszłego roku uległy zmianie i wspomniany wymóg został usunięty. Konsekwencją kolejnej interwencji Fundacji było stworzenie zakładki na stronie www Ministerstwa Zdrowia „Najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi dotyczące opieki okołoporodowej w czasie epidemii” i jednoznaczne wskazanie przez ministerstwo, iż „Uzależnianie uczestnictwa w porodzie rodzinnym od wyniku badania na koronawirusa nie powinno mieć miejsca.”¹

Powyższe stanowisko stanowi kontynuację podjętej decyzji przez Ministerstwo Zdrowia w zakresie porodów rodzinnych i nie zmieniło się od połowy zeszłego roku, a mianowicie, jak czytamy w piśmie

¹ <https://www.gov.pl/web/zdrowie/najczesciej-zadawane-pytania-i-odpowiedzi-dotyczace-opieki-okoloporodowej-w-czasie-epidemii?fbclid=IwAR2aV2ua0Wv5RQDLrK65x1LIVNqLeIHWTPHqs1KI2Mo3gtTLGXsrnpPuuY>

sygnowanym przez Sekretarza Stanu Pana Waldemara Krasko do Rzecznika Praw Obywatelskich – „W powyższych zaleceniach zrezygnowano z obligatoryjnego wymogu okazywania przez osoby towarzyszące przy porodzie aktualnego wyniku testu w kierunku COVID-19 oraz uaktualniono ankietę epidemiologiczną, od której wyników zależy, czy osoba towarzysząca rodzącej, będzie mogła zostać w oddziale położniczym na czas jej porodu.” W powyższej sprawie wypowiedział się także NFZ wskazując, iż „Narodowy Fundusz Zdrowia uznaje za nieuzasadnione żądanie świadczeniodawców wykonania testu PCR w kierunku COVID-19 przez osoby towarzyszące.”²

Rzecznik Praw Pacjenta także zajął stanowisko w sprawie podejmując interwencje w szpitalach, które wprowadziły odgórny nakaz posiadania wyników testów w kierunku obecności wirusa SARS CoV-2 przez osoby towarzyszące przy porodzie rodzinnym wprost wskazując, że **stanowi to praktykę naruszającą zbiorowe prawa pacjentów poprzez ograniczenie prawa rodzących pacjentek do obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych**. Ponadto, pragnę wskazać, iż w przypadku wydania przez Rzecznika Praw Pacjenta decyzji o uznaniu praktyki Szpitala w zakresie testowania za naruszającą zbiorowe prawa pacjentów, niepodjęcie przez podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych określonych działań powoduje, że **Rzecznik Praw Pacjenta nakłada w drodze decyzji zgodnie z art. 68 u.p.p. karę pieniężną do wysokości 500 000 złotych**.

W związku z powyższym, zwracam się do Pana z **wnioskiem o podjęcie natychmiastowej interwencji w celu zapewnienia kobietom faktycznej dostępności udzielanych świadczeń zdrowotnych z zakresu porodów rodzinnych w Szpitalu** poprzez umożliwienie osobom bliskim towarzyszenia rodzącym od samego początku rozpoczęcia akcji porodowej oraz zmianę wymagań dotyczących wykazania negatywnego wyniku testu antygenowego w kierunku COVID-19.

2 parataleer

PREZES
FUNDAJI RODZIC I POKOLEŃ
Joanna Pietrusiewicz

² <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/mz-rpo-test-na-covid-nie-jest-warunkiem-udzialu-w-porodzie-rodzinnym>